

УДК 025.5:001.891

**СЕКТОР НАУКОВОЇ БІБЛІОГРАФІЇ ТА НАУКОМЕТРІЇ –
ПРОФЕСІЙНА АДАПТИВНІСТЬ ТА ДОСВІД РОБОТИ ПІД ЧАС
ВОЄННОГО СТАНУ**

Журавель Наталія Миколаївна,
провідна бібліографиня
інформаційно-бібліографічного відділу
Наукової бібліотеки
Національного юридичного
університету ім. Ярослава Мудрого,
ORCID: 0000-0003-0758-3774,
Україна, м. Харків

***Анотація.** Розглядається досвід роботи Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого з наукометричного моніторингу та аналізу під час воєнного стану. Акцентовано увагу на інноваційних методах інформування та консультування науковців.*

***Ключові слова:** бібліотека, наукометрія, критерії ефективності, інформаційні технології, дослідження, наукометричні бази, досвід роботи, воєнний стан.*

***Annotation.** The article examines the work experience of the Scientific Library of the Yaroslav Mudryi National Law University in scientometric monitoring and analysis during martial law. Attention is focused on innovative methods of informing and advising scientists.*

***Key words:** library, science metrics, efficiency criteria, information technology, research, scientometric bases, experience, martial law.*

Впровадження у діяльність Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого інновацій, заснованих на використанні новітніх цифрових технологій, значно покращує не лише обслуговування її користувачів, але й підвищує якість та обсяг послуг, що надаються, а також дозволяє модернізувати майже усі внутрішні бібліотечні процеси. Воєнний стан змусив адаптувати діяльність сектору наукової бібліографії та наукометрії до реалій сьогодення, а саме: розвиток дистанційних

комунікацій; створення та наповнення інформаційних електронних ресурсів вільного доступу для самообслуговування; посилення менеджменту направлено на рекламу інформаційних ресурсів; забезпечення функціональної гнучкості працівників (розширення трудових обов'язків працівника у зв'язку зі зміною штату та умов праці під час воєнного стану).

Як відомо, наукометричні показники інтегровано в оцінку ефективності науково-педагогічних працівників. Важливу роль в наукометричному аналізі займають кількісні дані публікацій та цитувань. Висока публікаційна активність дозволяє університетам займати гідні місця у рейтингах освітніх організацій.

Діяльність бібліотеки з моніторингу публікаційної активності науковців у НЮУ імені Ярослава Мудрого розпочалася зі створення авторських профілів науковців (ORCID ID та Google Scholar) наприкінці 2016 року. З того часу функції й завдання сектору значно розширилися та поглибилися. Серед основних напрямів діяльності сектору: збір та обробка даних щодо наукових публікацій вчених університету; консультативно-практична допомога у створенні профілів: учених, колективів університету (кафедр, інститутів); реєстрація авторів у ORCID, Google Scholar; складання, надання і оприлюднення на вебсайті бібліотеки аналітичних довідок та інформаційно-статистичних повідомлень стосовно цитування, наукометричних та бібліометричних показників науковців ЗВО; аналіз та структурування інформації щодо переліку правових журналів, які індексуються міжнародними наукометричними базами SCOPUS, Web of Science; формування та постійне наповнення електронної картотеки «Праці вчених університету» тощо.

Досвід роботи сектору наукової бібліографії та наукометрії показав, що віддалена (дистанційна) форма роботи сектору може провадитись в повному об'ємі: запити керівництва НЮУ, вчених, аспірантів, студентів та інших співробітників виконувались вчасно та оперативно. Зауважу, що ефективну

наукометричну роботу онлайн вдалося налагодити завдяки напрацюванням та отриманому досвіду під час пандемії й санітарних обмежень у 2020–2021 роках.

Спеціалісти сектору активно використовують цифрові інструменти для організації дистанційної роботи, серед них: цифрові інструменти Google (Google Meet, Google Диск, Google Сайти та ін.); інформаційний менеджер Microsoft Outlook та корпоративний домен plu.edu.ua; офіційні сайти Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого та Наукової бібліотеки; наукометричні бази Scopus та Web of Science; АБІС Ірбіс; файловий менеджер Obsidian; спільні робочі файли Microsoft 365 та Google (документи, таблиці, презентації).

Соціальні мережі та месенджери сектору наукової бібліографії та наукометрії мають 331 підписника і є потужними інструментами менеджменту, що спрямовані на поширення інформації з наукометричних досліджень. З початку 2023 року опубліковано 237 постів у соцмережах: “Наукометрична граматики” у Facebook, “Наукометрія для науковця» у LinkedIn, “Наукометрія для вченого» у Viber, “Scientometrics.NLU” в Instagram, “Service of Sientometrics (SoS).NLU” в Telegram.

Підсумовуючи, можна навести деякі статистичні показники діяльності сектору за 8 місяців 2023 року по основним напрямам:

- консультативно-довідкова діяльність з питань наукометрії та бібліометрії – 254 довідки та розширених консультацій онлайн і офлайн;
- електронне інформування науково-педагогічних працівників (на e-mail, вайбер, телеграм-канал) – 740 інформаційних сповіщень;
- статистично-аналітичні довідки та звіти для керівництва НЮУ імені Ярослава Мудрого – 25 довідок;
- визначення індексів УДК для науковців та студентів – 48 індексів.

Усе наведене вище дозволяє стверджувати, що в інноваційному просторі сучасного ЗВО наукометрична робота бібліотеки – це інтелектуальна,

комунікаційна, відкрита платформа з інноваційним підходом до інформаційного забезпечення наукової діяльності.

Список бібліографічних посилань

1. Кулик М. Публікаційна активність вчених Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого: 5-річний досвід удосконалення роботи з наукометричного аналізу. *Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій* : матеріали III наук.-практич. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.). Ужгород, 2021. С. 58–69. URL: <https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/19217/1/58-69.pdf> (дата звернення: 25.08.2023).
2. Пасмор Н., Самофал О. Бібліотека сучасного університету: зміна інформаційного образу. *Нова модель інформаційного образу бібліотеки: зміна традиційного сприйняття її призначення та функцій* : матеріали III наук.-практ. інтернет-конф. (Ужгород, 21 жовт. 2021 р.) / Ужгород. нац. ун-т. Наук. б-ка. Ужгород, 2021. С. 138–144. Бібліогр. : с. 143–144. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/38065/1/%D0%91%D0%86%D0%91%D0%9B%D0%86%D0%9E%D0%A2%D0%95%D0%9A%D0%90%20%D0%A1%D0%A3%D0%A7%D0%90%D0%A1%D0%9D%D0%9E%D0%93%D0%9E%20%D0%A3%D0%9D%D0%86%D0%92%D0%95%D0%A0%D0%A1%D0%98%D0%A2%D0%95%D0%A2%D0%A3.pdf> (дата звернення: 25.08.2023).
3. Ярошенко Т., Сербін О. Інформаційно-аналітичні центри університетів та бібліотек: виклики часу. *Український інформаційний простір*. 2022. № 2. С. 293–312.
URL: <http://ukrinfospace.knukim.edu.ua/article/view/270017/265374> (дата звернення: 20.09.2023).